

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ НЕРОЗЧЛЕНОВАНОЇ СТРУКТУРИ

Лекційні модулі

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

Тема: **Складне речення (2 год.)**

1. Складне речення як синтаксична одиниця. Проблеми дослідження складного речення.
2. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.
3. Засоби зв'язку частин складного речення.
4. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. К.,1993.
2. Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. К.,1969
3. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. К.,1984
4. Кашук А.Г. Синтаксис складного речення. К.,1986
5. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. К.,1965. Ч.П.
6. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. К.,1966
7. Синтаксична будова української мови. К.,1968
8. Сучасна українська літературна мова // За ред.. І.К. Білодіда. К.,1972
9. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К.,1995
10. Псисько К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення. Х.,1992
11. Єрмакова С.Д. Розмежування складних і простих речень // УМЛШ. 1979. № 5
12. Шульжук К.Ф. Розмежування типів складного речення // УМЛШ. 1980. № 12
13. Ющук К.Ф. Практичний довідник з української мови. К., 1998.
14. Слинько І.І. Парадигматика складного речення // Мовознавство. № 3. 1987 (законспектувати)
15. Слинько І.І. Чи все зроблено для перебудови шкільного синтаксису // Мовознавство. № 5. 1991 (анотація)

Тема: **Складносурядні речення (8 год.)**

1. Складносурядні речення.
2. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення.
3. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами.
4. Складносурядні речення відкритої та закритої структур.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. К., 1987
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови. К., 1993
3. Грищенко А.П. Складносурядні речення в сучасній українській мові. К., 1969
4. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. К., 1965. Ч.П.
6. Лаврінець О. «Спільна мова» у складносурядному реченні // Дивослово. 2002. № 2 (**законспектувати**).
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Д. Пономарева. К., 1998
8. Олійник І.С. Опрацювання складносурядних речень // УМЛШ. 1980. № 10.

Тема : **Складнопідрядні речення (2 год.)**

1. Складнопідрядні елементарні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «підрядна частина».
2. Функції сполучних слів і сполучників у складнопідрядному реченні.
3. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині.
4. Принципи класифікації складнопідрядних речень.
5. Структурно-семантичні типи складнопідрядних речень (розчленовані і нерозчленовані).

6. Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. К., 1987.
2. Богдан М.М. Сполучники і сполучні слова як засоби зв'язку частин складнопідрядного речення // УМЛШ. 1979. №1.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. К.,1993.
4. Кващук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кокойло О.В., Корбозерова Н.М. Про семантичну структуру складнопідрядних речень//Мовознавство. 1989.№ 3 **(законспектувати).**
6. Маргітич Г.М. Загальне поняття про складнопідрядне речення // УМЛШ. 1969. № 8.
7. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За заг. ред. І.К.Білодіда. К., 1972.

Тема : **Складнопідрядні речення нерозчленованої структури (4 год.)**

1. Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини. Складнопідрядні речення нерозчленованої структури.
2. Складнопідрядне речення з підрядним присубстантивно-атрибутивними.
3. Роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного речення.
4. Складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним. Синтаксична різноплановість складнопідрядного речення з підрядним з'ясувальним.
5. Формальні та семантичні принципи його внутрішньої диференціації.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. К., 1987.
2. Богдан М.М. Сполучники і сполучні слова як засоби зв'язку частин складнопідрядного речення // УМЛШ. 1979. №1.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. К.,1993.
4. Кващук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кокойло О.В., Корбозерова Н.М. Про семантичну структуру складнопідрядних речень//Мовознавство. 1989.№ 3 **(законспектувати).**

6. Маргітич Г.М. Загальне поняття про складнопідрядне речення // УМЛШ. 1969. № 8.
7. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За заг. ред.. І.К.Білодіда. К., 1972.

Тема: Складнопідрядні речення розчленованої структури (4 год.)

1. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Підрядні речення місця, часу.
2. Складнопідрядні речення з підрядними способу дії, міри або ступеня, порівняльними.
3. Складнопідрядні речення з підрядними причини, наслідку, з підрядною частиною умовною, допустовою.
4. Складнопідрядне речення з підрядним супровідним.
5. Складнопідрядні речення із зіставними і пояснювальними відношеннями між предикативними частинами.
6. Функціональне співвідношення другорядних членів речення та підрядних частин складнопідрядних речень.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кашук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
12. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Тема : Багатокомпонентні складнопідрядні речення (4 год.)

1. Багатокомпонентні складнопідрядні речення.
2. Речення з кількома підрядними частинами, різновиди зв'язку підрядних частин у їх межах.
3. Складнопідрядні речення з неоднорідною та однорідною супідрядністю.
4. Складнопідрядні речення з послідовною підрядністю.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
12. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

БЕЗСПОЛУЧНИКОВІ СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ. БАГАТОЧЛЕННІ СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

Тема : Безсполучникові складні речення (6 год.)

1. Безсполучникові складні речення. Проблема статусу складних безсполучникових речень.
2. Складні безсполучникові речення з однотипними частинами.
3. Складні безсполучникові речення з різнотипними частинами.

4. Елементарні і неелементарні безсполучникові речення.
5. Засоби синтаксичного зв'язку в безсполучниковому складному реченні.
6. Роль інтонації в організації безсполучникових речень.
7. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.
8. Безсполучникові багатокомпонентні речення.
9. Складносурядні багатокомпонентні речення.
10. Питання про семантико-синтаксичне співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями.
11. Структурно-семантичні типи безсполучникових речень.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. – К., 1987.
2. Дорошенко С.І. Безсполучникові складні речення. //УМЛШ. – 1980. - №5 (законспектувати).
3. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. – Х., 1980.
4. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові речення як окремих тип складних конструкцій. // Мовознавство. – 1987. – №1.
5. Сидоренко В.С. Дидактичний матеріал до теми «Безсполучникові складні речення». //УМЛШ. – 1983. – №7.
6. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.
7. Шульжук К.Ф. Складні речення з супідрядністю. //Укр. Мовознавство. – 1985. – Вип. 13 (законспектувати).
8. Шульжук К.Ф. Складні речення з різними видами зв'язку. //УМЛШ. – 1987. - №7 (законспектувати).

Тема : Складні синтаксичні конструкції (4 год.)

1. Складні багатокомпонентні речення з різними типами зв'язку.
2. Багатокомпонентне речення з сурядним і безсполучниковим зв'язком.
3. Багатокомпонентне з підрядним і безсполучниковим зв'язком.
4. Багатокомпонентне з сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком.
5. Багатокомпонентне з сурядним і підрядним зв'язком.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993

2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кашук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
- 10.Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
- 11.Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
- 12.Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ СКЛАДНА СИНТАКСИЧНА КОНСТРУКЦІЯ

Тема: **Період (2 год.)**

1. Період у сучасній українській літературній мові.
2. Структурні типи періоду.
3. Особливості інтонації та пунктуації.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кашук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994

8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
12. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Тема: Конструкції з чужим мовленням (2 год.)

1. Засоби передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та непрямої мови.
2. Різні типи зв'язку прямої мови з непрямою (авторською).
3. Заміна прямої мови непрямою та навпаки.
4. Невласне-пряма мова, її структурні особливості та застосування.
5. Пунктуація в реченнях із прямою, непрямою та невластне-прямою мовою.
6. Цитата. Синтаксична будова.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К., 1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
12. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Тема: Текст (3 год.)

1. Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу.
2. Функціонально-комунікативні різновиди текстів.
3. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту.
4. Діалогічне мовлення.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. – К., 1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
12. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Тема: Складне синтаксичне ціле (3 год.)

1. Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту.
2. Засоби зв'язку між компонентами складного синтаксичного цілого.
3. Структурні типи складних синтаксичних цілих.
4. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986

4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
- 10.Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
- 11.Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
- 12.Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Тема: Основи української пунктуації (2 год.)

1. Принципи української пунктуації.
2. Система розділових знаків.
3. Структура речення та пунктуація.
4. Інтонація речення та пунктуація.
5. Огляд уживання розділових знаків у простому та складному реченнях.
6. Використання засобів пунктуації для вираження емоційно-змістових відношень речення.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).

10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. // УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокomпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
12. Шульжук К.Ф. Складні багатокomпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Практичні модулі

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

Тема: **Складне речення (2 год.)**

1. Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.
2. Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвідношення форм дієслів-присудків.
3. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.
4. Складносурядні та складнопідрядні речення.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. К., 1993.
2. Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. К., 1969
3. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. К., 1984
4. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. К., 1965. Ч.П.
6. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. К., 1966
7. Синтаксична будова української мови. К., 1968
8. Сучасна українська літературна мова // За ред. І.К. Білодіда. К., 1972
9. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К., 1995
10. Псисько К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення. Х., 1992
11. Єрмакова С.Д. Розмежування складних і простих речень // УМЛШ. 1979. № 5

12. Шульжук К.Ф. Розмежування типів складного речення // УМЛШ. 1980. № 12
13. Юшук К.Ф. Практичний довідник з української мови. К., 1998.
14. Слинько І.І. Парадигматика складного речення // Мовознавство. № 3. 1987 (**законспектувати**)
15. Слинько І.І. Чи все зроблено для перебудови шкільного синтаксису // Мовознавство. № 5. 1991 (**анотація**)

Тема: Складносурядні речення (2 год.)

1. Складносурядні речення.
2. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення.
3. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами: єднальні, розділові, зіставно-протиставні, приєднувальні, пояснювально-приєднувальні відношення у складносурядних реченнях.
4. Складносурядні речення відкритої та закритої структур.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. К., 1987
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови. К., 1993
3. Грищенко А.П. Складносурядні речення в сучасній українській мові. К., 1969
4. Кащук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. К., 1965. Ч.П.
6. Лаврінець О. «Спільна мова» у складносурядному реченні // Дивослово. 2002. № 2 (**законспектувати**).
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Д. Пономарева. К., 1998
8. Олійник І.С. Опрацювання складносурядних речень // УМЛШ. 1980. № 10.

Тема : Складнопідрядні речення (2 год.)

1. Складнопідрядні елементарні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «підрядна частина».

2. Функції сполучних слів і сполучників у складнопідрядному реченні.
3. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині.
4. Принципи класифікації складнопідрядних речень.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. К., 1987.
2. Богдан М.М. Сполучники і сполучні слова як засоби зв'язку частин складнопідрядного речення // УМЛШ. 1979. №1.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. К.,1993.
4. Кващук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кокойло О.В., Корбозерова Н.М. Про семантичну структуру складнопідрядних речень//Мовознавство. 1989.№ 3 **(законспектувати).**
6. Маргітич Г.М. Загальне поняття про складнопідрядне речення // УМЛШ. 1969. № 8.
7. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За заг. ред. І.К.Білодіда. К., 1972.

Тема : Складнопідрядні речення нерозчленованої структури (2 год.)

1. Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини.
2. Складнопідрядне речення з підрядним присубстантивно-атрибутивними.
3. Роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного речення.

Література

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. К., 1987.
2. Богдан М.М. Сполучники і сполучні слова як засоби зв'язку частин складнопідрядного речення // УМЛШ. 1979. №1.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. К.,1993.
4. Кващук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986
5. Кокойло О.В., Корбозерова Н.М. Про семантичну структуру складнопідрядних речень//Мовознавство. 1989.№ 3 **(законспектувати).**

6. Маргітич Г.М. Загальне поняття про складнопідрядне речення // УМЛШ. 1969. № 8.
7. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За заг. ред.. І.К.Білодіда. К., 1972.

Тема : Складнопідрядне речення (2 год.)

1. Складнопідрядні речення з підрядними з'ясувальними.
2. Характеристика значеннєвих відношень та засобів зв'язку в них.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. К., 1993.
2. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. К., 1984.
3. Кващук А.Г. Синтаксис складного речення. К., 1986.
4. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис/ За заг. ред. І.К. Білодіда. К., 1972.
5. Каранська М.У. Синтаксис сучасної літературної мови. К., 1995.
6. Плиско К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення. Х., 1992.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Д. Пономарьова. К., 1998.
8. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. К., 1994.

Тема: Складнопідрядні речення розчленованої структури (2 год.)

1. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними.
2. Функціональне співвідношення другорядних членів речення та підрядних частин складнопідрядних речень.
3. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними місця, часу.
4. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними причини, мети, умови.
5. Складнопідрядні речення з підрядними допустовими, наслідковими.
6. Складнопідрядні речення з підрядними способу дії, міри або ступеня, порівняльними.

Література

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови : Синтаксис. – К., 1993
2. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 1995
3. Кашук А.Г. Синтаксис складного речення. – К., 1986
4. Кучеренко І.К. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. //УМЛШ. – 1972. - №11.
5. Мельничайко В.Я. Опрацювання складнопідрядних речень // УМЛШ. – 1979 №8
6. Морозова С.Ю. Про багатокомпонентні конструкції в історії української мови. //Мовознавство. – 1988. - №5.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред.. М.Я. Плющ. – К.,1994
8. Сучасна українська літературна мова / За рад. О.Д. Пономарьова. – К., 1998
9. Шульжук К.Ф. Вивчення багатокомпонентних речень у 8 кл. //УМЛШ. – 1984. - №1 (законспектувати).
10. Шульжук К.Ф. Ускладнені складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. //УМЛШ. – 1983. - №9.
11. Шульжук К.Ф. Семантична структура складного багатокомпонентного речення. // Мовознавство. – 1987. – № 6.
- 12.Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. – К., 1986.

Тема: Складнопідрядні речення з кількома підрядними (2 год.)

1. Історія вивчення складнопідрядних речень із кількома підрядними у синтаксичній науці.
2. Загальна характеристика складнопідрядних речень із кількома підрядними.
3. Різновиди ускладнених складнопідрядних речень.

Література

4. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
5. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
6. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
7. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон, 2001. .
8. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.

9. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К.,1972.
10. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К.,1997.
11. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
12. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

Тема: Складнопідрядні речення з кількома підрядними (2 год.)

1. Складнопідрядні речення з супідрядністю:

- однорідною;
- неоднорідною;
- змішаного типу.

2. Складнопідрядні речення з послідовною підрядністю.

3. Складнопідрядні речення, що поєднують у собі супідрядність і послідовну підрядність.

Література

1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
4. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон, 2001. .
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.
6. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К.,1972.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К.,1997.
8. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

БЕЗСПОЛУЧНИКОВІ СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ. БАГАТОЧЛЕННІ СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

Тема : Безсполучникові складні речення (4 год.)

1. Загальна характеристика складних безсполучникових речень.
2. Засоби зв'язку в складних безсполучникових реченнях. Роль інтонації в їх організації.
3. Класифікація складних безсполучникових речень за характером інтонації.
4. Складні безсполучникові речення з однотипними і різнотипними частинами.
5. Класифікація складних безсполучникових речень за характером синтаксичних відношень між предикативними частинами.
6. Прогнозовані складні безсполучникові речення, характер синтаксичних відношень у них.
7. Непрогнозовані складні безсполучникові речення. Синтаксичний зв'язок між предикативними частинами цих речень.
8. Вивчення складних безсполучникових речень у школі.
9. Розділові знаки в складних безсполучникових реченнях.

Література

1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
3. Дорошенко С.І. Безсполучникові складні речення//Укр. мова і літ. в школі. – 1980. - № 5.
4. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. – Харків, 1980.
5. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові речення як окремий тип складних конструкцій//Мовознавство. – 1987. - № 1.
6. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
7. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон, 2001. .
8. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.
9. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К., 1997.
10. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
11. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

Тема : **Складні синтаксичні конструкції (2 год.)**

1. Історія вивчення багатоконпонентних складних речень із різними типами синтаксичного зв'язку.
2. Різновиди складних синтаксичних конструкцій, характер поєднання предикативних частин у них.
3. Складні синтаксичні конструкції з сурядністю й підрядністю.

Література

1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
4. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон, 2001.
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.
6. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К., 1972.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К., 1997.
8. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

Тема: Складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку (складні синтаксичні конструкції) (2 год.)

1. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком і підрядним.
2. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком і сурядним.
3. Складні синтаксичні конструкції з сурядністю, підрядністю і безсполучниковим зв'язком.

Література

1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
4. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для

- студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання.
– Херсон, 2001. .
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.
 6. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К.,1972.
 7. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К.,1997.
 8. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В.,Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
 9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ СКЛАДНА СИНТАКСИЧНА КОНСТРУКЦІЯ

Тема: **Період (2 год.)**

1. Аналіз структурних і комунікативних властивостей періоду
2. Період у науковому стилі.
3. Періодична мова публіцистики.
4. Особливості періоду в художньому мовленні.
5. Період у прозовому творі.

Література

1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
4. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон, 2001. .
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.
6. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К.,1972.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К.,1997.
8. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В.,Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

Тема: Конструкції з чужим мовленням (2 год.)

1. Пряма, непряма і невласне пряма мова.
2. Співвідношення форм прямої та непрямої мови.
3. Різи типи прямої мови з непрямою.
4. Заміна прямої мови непрямою та навпаки.
5. Невласне пряма мова, її структурні особливості та застосування.
6. Розділові знаки в реченнях із прямою, непрямою і невласне прямою мовою.
7. Характеристика діалогу (полілогу). Структура діалогічних єдностей.
8. Розділові знаки при цитатах.

Література

1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К., 2005.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
3. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К., 2005.
4. Нагіна В.О., Олексенко В.П., Тихоша В.І. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон, 2001.
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 2005.
6. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К., 1972.
7. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Грищенка. – К., 1997.
8. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К., 1994.
9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

Тема: Складні форми синтаксичної організації мовлення (6 год.)

1. Питання про текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу.
2. Питання про текстоутворюючі одиниці.
3. Питання про складне синтаксичне ціле як синтаксичну одиницю і компонент тексту.
4. Засоби зв'язку речень у складному синтаксичному цілому.
5. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту.
6. Поняття про дискурс. Типи дискурсів (теле- і радіо дискурси, газетний, театральний, кіно дискурс, літературний, рекламний, релігійний, політичний).

Література

1. Адмони В. Грамматика и текст // Вопросы языкознания. – 1985. – № 1.
2. Гальперин И. Текст как объект лингвистического исследования. – М., 1981.
3. Гріпас Н.Я. Робота над текстом на уроках української мови в 4-6 кл. Посібник для вчителя. – К., 1989.
4. Лосева Л. Как строится текст. – М., 1980.
5. Москальская О. Грамматика текста. – М., 1981.
6. Мельничайко В. Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови. Посібник для вчителів. – К., 1986.
7. Синтаксис текста. – М., 1979.
8. Структура текста. – М., 1980.
9. Сучасна українська літературна мова / За ред. О.Пономарева. – К., 1997.
10. Храпченко М.Б. Текст и его свойства // Вопросы языкознания. – 1985. – № 2

Тема: Складні форми синтаксичної організації мовлення (6 год.)

1. Структурні типи складних синтаксичних цілих.
2. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту.
3. Діалогічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту.

Література

1. Варзацька Л.О. Навчання мови та мовлення на основі тексту. Посібник для вчителів. – К., 1986.
2. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. – К., 1973.
3. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.Білодіда. – К., 1972.
4. Шинкарук В. Проблеми синтаксису зв'язного тексту // Актуальні питання граматики. – Вип. 2. – Кіровоград, 1997.
5. Шульжук К. Складне багатокомпонентне речення і текст // Актуальні питання граматики. – Вип. 2. – Кіровоград, 1997.

Тема: Повний синтаксичний аналіз тексту (2 год.)

1. Загальний аналіз системи розділових знаків і її співвідношення з комунікативними та формальними ознаками речень різного типу.

Література

Література до практичних занять із теми «Складне речення».